

Příloha č. 3 Směrnice k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Postup hlášení, evidence a vedení záznamů o vzniku úrazu

Postup dle nařízení vlády č. 170/2014 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 201/2010 Sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, v návaznosti na ustanovení § 105 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády dělí pracovní úrazy na úrazy:

- smrtelné
- s hospitalizací delší než 5 dnů
- ostatní

Pro statistické účely se smrtelným pracovním úrazem rozumí takové poškození zdraví, na jehož následky úrazem postižený zaměstnanec nejpozději do 1 roku zemřel.

DEFINICE PRACOVNÍHO ÚRAZU

- Pracovním úrazem pro účely tohoto zákona je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.
- Jako pracovní úraz se posuzuje též úraz, který zaměstnanec utrpěl pro plnění pracovních úkolů.
- Pracovním úrazem není úraz, který se zaměstnanci přihodil na cestě do zaměstnání a zpět.

POVINNOSTI ZAMĚSTNAVATELE PŘI PRACOVNÍCH ÚRAZECH A NEMOCECH Z POVOLÁNÍ (dle § 105 ZP)

(1) Zaměstnavatel, u něhož k pracovnímu úrazu došlo, je povinen objasnit příčiny a okolnosti vzniku tohoto úrazu za účasti zaměstnance, pokud to zdravotní stav zaměstnance dovoluje, svědků a za účasti odborové organizace nebo zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bez vážných důvodů neměnit stav na místě úrazu do doby objasnění příčin a okolností vzniku pracovního úrazu. O pracovním úrazu zaměstnance jiného zaměstnavatele zaměstnavatel podle věty první bez zbytečného odkladu uvědomí zaměstnavatele úrazem postiženého zaměstnance, umožní mu účast na objasnění příčin a okolností vzniku pracovního úrazu a seznámí ho s výsledky tohoto objasnění.

(2) Zaměstnavatel vede v knize úrazů evidenci o všech úrazech, i když jimi nebyla způsobena pracovní neschopnost nebo byla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující 3 kalendářní dny.

(3) Zaměstnavatel vyhotovuje záznamy a vede dokumentaci o všech pracovních úrazech, jejichž následkem došlo:

- a) ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny, nebo
- b) k úmrtí zaměstnance.

Jedno vyhotovení záznamu o úrazu předá zaměstnavatel postiženému zaměstnanci a v případě smrtelného pracovního úrazu jeho rodinným příslušníkům (oprávněné osoby).

(4) Zaměstnavatel je povinen ohlásit pracovní úraz a zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím.

(5) Zaměstnavatel je povinen přijímat opatření proti opakování pracovních úrazů.

(6) Zaměstnavatel vede evidenci zaměstnanců, u nichž byla uznána nemoc z povolání, která vznikla na jeho pracovištích, a uplatní taková opatření, aby odstranil nebo minimalizoval rizikové faktory, které vyvolávají ohrožení nemocí z povolání nebo nemoc z povolání.

POVINNOSTI ZAMĚSTNANCE (dle § 106 ZP)

- Zaměstnanec je povinen bezodkladně oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci svůj pracovní úraz, pokud mu to jeho zdravotní stav dovolí, pracovní úraz jiného zaměstnance, popřípadě úraz jiné fyzické osoby, jehož byl svědkem.
- Zaměstnanec je povinen spolupracovat při objasňování příčin úrazu.

KNIHA ÚRAZŮ (dle § 105 ZP a § 2 nařízení vlády č. 201/2010 Sb. (v platném znění))

- Zaměstnavatel je povinen vybavit všechna pracoviště knihou úrazů tak, aby byla za všech okolností zabezpečena možnost zápisu o vzniklých úrazech. Zaměstnavatel určí počet knih a místo jejich uložení vzhledem k velikosti pracoviště, počtu zaměstnanců apod.
- Zaměstnavatel (pověřený či vedoucí pracovník) vede v knize úrazů evidenci o všech úrazech, tzn. od drobného poranění až po závažný či smrtelný pracovní úraz.
- Kniha úrazů se vede v elektronické nebo listinné podobě.
- Evidence obsahuje tyto údaje:
 - a) jméno, popřípadě jména, a příjmení (dále jen „jméno“) úrazem postiženého zaměstnance,
 - b) datum a hodinu úrazu,
 - c) místo, kde k úrazu došlo,
 - d) činnost, při níž k úrazu došlo,
 - e) počet hodin odpracovaných bezprostředně před vznikem úrazu,
 - f) celkový počet zraněných osob,
 - g) druh zranění a zraněná část těla podle přílohy č. 3 k tomuto nařízení,
 - h) popis úrazového děje,
 - i) druh úrazu,
 - j) zdroj úrazu,
 - k) příčiny úrazu,
 - l) jména svědků úrazu,
 - m) jméno a pracovní zařazení toho, kdo údaje zaznamenal.
- Došlo-li k úrazu u jiného zaměstnavatele, k němuž byl zaměstnanec vyslán nebo dočasně přidělen, zaznamenají údaje podle odstavce 1 do knih úrazů zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance a zaměstnavatel, k němuž byl úrazem postižený zaměstnanec vyslán nebo dočasně přidělen.
- Zaměstnavatel vydá zaměstnanci na jeho žádost potvrzenou kopii nebo výpis údajů v knize úrazů o jeho úrazu; dojde-li ke smrtelnému úrazu, zaměstnavatel je vydá rodinným příslušníkům zaměstnance na jejich žádost.

ZÁZNAM O ÚRAZU (dle § 105 ZP a § 5 nařízení vlády č. 201/2010 Sb.)

- Zaměstnavatel (pověřený či vedoucí pracovník) je povinen sepsat Záznam o úrazu, v případě, že došlo:
 - ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny (tzn. jestliže bylo vystaveno Potvrzení o pracovní neschopnosti a je zřejmé, že pracovní neschopnost přesáhne 3 kalendářní dny), nebo
 - k úmrtí zaměstnance.
- Záznam o úrazu se vyhotovuje zaměstnavatel **neprodleně**, nejpozději však do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o úrazu dozvěděl.
- Záznam o úrazu se předává bez zbytečného odkladu oprávněným osobám.
- Záznam o úrazu se zasílá stanoveným orgánům a institucím, a to v určených termínech.
- Vzor Záznamu o úrazu je uveden v příloze č. 1 nařízení vlády č. 201/2010 Sb.

OHLAŠOVACÍ POVINNOST (dle § 4 nařízení vlády č. 201/2010 Sb.)

Zaměstnavatel ohlásí PRACOVNÍ ÚRAZ bez zbytečného odkladu:

- územně příslušnému útvaru Policie České republiky, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s pracovním úrazem byl spáchán trestný čin,
- odborové organizaci a zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti, a trvá-li hospitalizace úrazem postiženého zaměstnance více než 5 dnů nebo lze-li vzhledem k povaze zranění takovou dobu hospitalizace předpokládat,
- příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu, jde-li o závažný pracovní úraz podle jiného právního předpisu,
- zaměstnavateli, který zaměstnance k práci u něho vyslal nebo dočasně přidělil,

Zaměstnavatel ohlásí SMRTELNÝ PRACOVNÍ ÚRAZ bez zbytečného odkladu:

- územně příslušnému útvaru Policie České republiky,
- odborové organizaci a zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti,
- příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu,
- zaměstnavateli, který zaměstnance k práci u něho vyslal nebo dočasně přidělil,
- zdravotní pojišťovně, u které byl smrtelným pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn.

ZASÍLÁNÍ ZÁZNAMŮ O ÚRAZECH (dle § 6, § 7, § 7a nařízení vlády č. 201/2010 Sb.)

Zaměstnavatel zašle záznam o úrazu, resp. záznamy o všech úrazech (souhrnně), za uplynulý kalendářní měsíc **nejpozději do pátého dne následujícího měsíce**:

- územně příslušnému útvaru Policie České republiky, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s pracovním úrazem byl spáchán trestný čin,
- příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti,
- příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu,
- zdravotní pojišťovně, u které je pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn,

V případě smrtelného pracovního úrazu zašle zaměstnavatel záznam o úrazu **nejpozději do 5 dnů** ode dne, kdy se o úrazu dozvěděl:

- územně příslušnému útvaru Policie České republiky,
- příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti,
- příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu,
- zdravotní pojišťovně, u které byl smrtelným pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn,

Zaměstnavatel zašle, pro účely likvidace pojistných událostí z důvodu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, záznam o úrazu i organizační jednotce pojišťovny, u které je pro tento účel pojištěn.

Komentář:

Termín, do kdy tento záznam zaslat, již není stanoven. Posílá se až po ukončení pracovní neschopnosti, společně s žádostí o odškodnění.

HLÁŠENÍ ZMĚN (dle § 8 nařízení vlády č. 201/2010 Sb.)

- Jestliže zaměstnavatel zašle záznam o úrazu stanoveným institucím a následně se dozví o skutečnostech, které vedou ke změně v něm uvedených údajů, vyhotoví zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance nový formulář Záznam o úrazu – hlášení změn.
- Záznam o úrazu – hlášení změn se vyhotovuje v případě, že:
 - hospitalizace úrazem postiženého zaměstnance přesáhla 5 po sobě jdoucích dnů a byla ukončena po odeslání záznamu o úrazu,
 - dočasná pracovní neschopnost úrazem postiženého zaměstnance v důsledku jeho úrazu byla ukončena po odeslání záznamu o úrazu,
 - zaměstnanec postižený úrazem na jeho následky nejpozději do 1 roku zemřel,
 - došlo ke změně v posouzení zdroje nebo příčiny úrazu, povahy úrazu, popřípadě k jiným skutečnostem majícím vliv na zpracování a obsah záznamu o úrazu – hlášení změn,
 - na základě téhož pracovního úrazu vznikla a byla ukončena další pracovní neschopnost.

Komentář:

Záznam o úrazu – hlášení změn se vyhotoví také v případě, kdy v souvislosti s jedním pracovním úrazem vznikla i další pracovní neschopnost zaměstnance.

- Záznam o úrazu – hlášení změn zašle zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance **nejpozději do pátého dne následujícího měsíce**:
 - příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti,
 - příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu,

- zdravotní pojišťovně, u které je pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn,
- územně příslušnému útvaru Policie České republiky, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s pracovním úrazem byl spáchán trestný čin nebo v případě smrtelného pracovního úrazu,
- Zaměstnavatel zašle pro účely likvidace pojistných událostí z důvodu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání a při smrtelném pracovním úrazu záznam o úrazu – hlášení změn i organizační složce pojišťovny, u které je pro tento účel pojištěn.
- V případě, že došlo ke změně v posouzení zdroje nebo příčiny úrazu, povahy úrazu, popřípadě k jiným skutečnostem majícím vliv na zpracování a obsah záznamu o úrazu – hlášení změn, předá zaměstnavatel jedno vyhotovení záznamu o úrazu – hlášení změn úrazem postiženému zaměstnanci a v případě smrtelného pracovního úrazu jeho rodinným příslušníkům.
- Vzor Záznamu o úrazu – hlášení změn je uveden v příloze č. 2 nařízení vlády č. 201/2010 Sb.

Komentář:

Záznam o úrazu – hlášení změn se zasílá také pojišťovně, u které je zaměstnavatel pojištěn pro případ své odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, a to pro účely likvidace pojistných událostí. Termín, do kdy tento záznam zaslat, již není stanoven. Posílá se až společně s žádostí o odškodnění.

FORMA ODESÍLÁNÍ DOKUMENTŮ (dle § 9 nařízení vlády č. 201/2010 Sb.)

- Záznam o úrazu i Záznam o úrazu – hlášení změn zasílá zaměstnavatel elektronicky nebo v listinné podobě.
- V případě elektronického zasílání záznamů lze použít tiskopisy, které jsou zveřejněny Ministerstvem práce a sociálních věcí (www.mpsv.cz).

ODŠKODŇOVÁNÍ PRACOVNÍCH ÚRAZŮ (dle ZP)

Zaměstnavatel je dále povinen:

- stanovit výši odškodnění poškozenému zaměstnanci, příp. navrhnout snížení, došlo-li k porušení předpisů k zajištění bezpečné práce,
- projednat způsob a výši náhrady škody bez zbytečného odkladu s odborovou organizací a se zaměstnancem.

SOUVISEJÍCÍ DOKUMENTACE (FORMULÁŘE)

Formuláře pro oznámení pojistné události ze zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele:

- Hlášení pojistné události
- Záznam o úrazu
- Záznam o úrazu - hlášení změn
- Náhrada za ztráty na výdělku - ušlý výdělek
- Potvrzení lékaře o příčinné souvislosti PN s pracovním úrazem
- Posudek o bolestném
- Posudek o ztížení společenského uplatnění
- Vyúčtování lékařských nákladů
- Vyúčtování nákladů na jízdné
- Vyúčtování nákladů za použití osobního motorového vozidla
- Vyúčtování lékařských nákladů - náklady na léky
- Prohlášení o neuplatňování škody na zdraví z pojištění provozu motorového vozidla

Poznámka: Výše uvedené formuláře jsou k dispozici na internetových stránkách pojišťovny Kooperativa (www.koop.cz) nebo Česká pojišťovna (www.ceskapojistovna.cz). Kooperativa pojišťuje všechny zaměstnavatele od 1. 1. 1993.